

กาลครั้งหนึ่ง นานมาแล้ว... แพลตสยาม (14)

แพลตสยาม อิน-จัน ไม่มีสถานะท่าสในอเมริกา

หลังจากแยกตัวออกมาจากนายจ้างฝรั่งเศส อิน-จันตระเวนรอนแรมด้วยรถม้าขึ้นไปยังรัฐทางเหนือของอเมริกาทะเลเข้าไปในแคนาดา แล้วลงใต้ไปถึงมิสซิสซิปปี อิน-จัน ได้พิสูจน์แล้วว่าความอดทน ความตั้งใจทำธุรกิจ在美国 คือปัจจัยที่ทำให้เงินทองไหลมาไม่หยุด ชื่อเสียงของแฝดหนุ่มจากเมืองแม็กกลองโด่งดัง在美国ในนามของ Siamese Twins (แฝดสยาม)

ส่วนการเดินทางไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของอเมริกา นายเอริส ที่ทำหน้าที่เลขาคณะละครเร่ พาอิน-จัน ข้ามทะเลออกจากอเมริกาไปแสดงตัวหาเงินถึงเกาะคิวบา

แฝดอิน-จัน จากสยาม จากเด็กประหลาดตัวตลกกัน เลี้ยงเปิดแถวเมืองแม็กกลอง วันนี้นักกลายเป็นนักเดินทางผู้ยิ่งใหญ่ของโลก

ในช่วงเวลาครั้งนี้ ตรงกับรัชสมัยในหลวง ร.3 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ยังไม่มีการแต่งตั้งทูตแลกเปลี่ยนกันระหว่างสยาม-สหพันธรัฐอเมริกา แต่มีมิชชันนารีและแพทย์จากอเมริกาเดินทางเข้ามาตรวจรักษาชาวสยาม และช่วยวางรากฐานทางการแพทย์สมัยใหม่ให้กับสยาม กิจกรรมด้านต่างประเทศของสยามกับประเทศทางตะวันตกเริ่มมีชีวิต พลิกฟื้นคืนขึ้นมาอีกครั้ง หลังจากขับไล่เผด็จการออกนอกสยามจนเกลี้ยงนานหลายปี

ชีวิตของแฝดสยาม在美国เริ่มมั่นคงมีรากฐาน แฝดนักธุรกิจคู่หนึ่งที่ตระเวนไปทั่ว เห็นสรรพสิ่งทั้งหลายด้วยตัวเอง แผ่นดิน在美国ที่แสนกว้างใหญ่ ผู้คนจากทั่วโลกเรียกอเมริกาว่า New World (โลกใหม่) ชาวยุโรปโดยเฉพาะคนผิวขาว เห็นเขาเข้าไปจับจองที่ดินสร้างชีวิต สร้างครอบครัว มีบาดเจ็บล้มตาย แยกชิงที่ดิน ตัดสินปัญหากันด้วยปืน บ้างก็เฆ่ บ้างก็ช่วย ใครดีใครอยู่

หนึ่งอเมริกันความบอยที่พระเอกคาดเข็มขัดเอียงๆ ซีม้าอิงปืน ปล้นธนาคาร ยิงกับอินเดียนแดง ความมัวปล้นเงินสดจากรถไฟ ความยุติธรรมและความเป็นลูกผู้ชาย ตัดสินกันด้วยการดวลปืนนัดเดียวบนลานกว้าง โดยมีผู้คนที่หลายยืนดูในฐานะพยาน ใครซึกปืนลูกไม่ขึ้นมาจากเอวเร็วที่สุด แล้วลั่นไกใส่ฝ่ายตรงข้ามแถมที่สุด คนนั้นชนะ และอยู่รอด ภาพเหล่านี้คือวิถีชีวิตส่วนหนึ่งในแผ่นดินอเมริกา

มักกับป็น คือ องค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของชีวิตคนอเมริกัน แม้กระทั่งปัจจุบัน เรื่องฮือป็น ชื่อกระสุน เป็นเรื่องง่ายพอๆ กับการเดินทางไปหาซื้อบัตรเติมเงินมือถือ ปัจจุบัน พ.ศ.2559 การพกปืนยังคงเป็นสิ่งที่คุณอเมริกัน (ในบางรัฐ) ต้องการ เพราะมันคือสิทธิขั้นพื้นฐาน

เวลาเปลี่ยน แฝดสยามเปลี่ยน คนคู่ตัวติดกันทั้งสองมีบุคลิกภาพดีขึ้นมาก เสื้อผ้า หน้า และผมเปีย ผาแฝดมีกำหนดตรวจรักษาฟัน ใช้หวี ใช้แปรงสีฟัน เสื้อผ้า รองเท้า แบบของดีมีคุณภาพ ปรับตัวเข้ากับสังคมอเมริกันได้อย่างดี น้ำหนักตัวทั้งสองเพิ่มมากขึ้น

บุคลิกด้านบวก ของแฝดทำให้คนอเมริกันที่จับตาดู เกิดการยอมรับในที่ว่า แฝดตัวติดกันคู่นี้ มีเพียงร่างกายเท่านั้นที่ประหลาด ส่วนจิตใจ ไส้ประเสริฐ ไม่ใช่สัตว์ประหลาด ไม่ใช่อสุรกาย

คำนิยมในโลกตะวันตกยุคนี้ทั้งในยุโรปและ

กาลครั้งหนึ่ง นานมาแล้ว...

แฝดสยาม อิน-จัน ไม่มีส...

อเมริกา คือการเหยียดสีผิว ด้วยความเชื่อที่ว่าคนขาวมีสติปัญญา มีความคิด มีคุณธรรมเฉลียวฉลาดประเสริฐกว่าคนผิวสีอื่น คนดำไม่มีสิทธิเรียนหนังสือในโรงเรียนคนขาว ไม่มีสิทธิดื่มน้ำ เข้าห้องน้ำของคนขาว คนขาวต้องได้รับสิทธิก่อนเสมอในยุคต่อมาแบ่งแยกถึงขนาดขึ้นรถรางคนขาวต้องนั่งตอนหน้าของรถ ส่วนคนดำต้องไปนั่งตอนหลัง สิ่งฝรั่งทั้งหลายชื่นชม คือ ความมีน้ำใจของแฝดหนุ่ม ที่มีนิสัยการแบ่งปัน ชอบหยิบยื่นเงินเล็กๆ น้อยๆ ให้กับผู้ที่ยากไร้ที่พบเห็น在美国 สิ่งเหล่านี้คือการบ่งบอกว่าสถานะทางสังคมของแฝดสยามว่า ฉันไม่ใช่คนยากไร้ตามท้องถนน ไม่ใช่คนสิ้นหวังเร่ร่อนขอทาน ฉันประกอบอาชีพมีรายได้ ซึ่งการวางตัววางระดับ เช่นนี้ ทำให้ไม่มีใครกล้าที่จะดูแคลนแฝดสยาม

เหตุผลที่ผู้เขียนยกประเด็นนี้ขึ้นมา เนื่องจากในเวลานั้น มีกิจการค้าทาสผิวดำที่คนขาวไปซื้อตัวขาย หญิงผิวดำ ตัวเป็นๆ จับลามาโซล่งเรือมาจากแอฟริกา เพื่อนำมาเป็นแรงงานหลักด้านการเกษตรในภาคใต้ของอเมริกา สถานะของทาสผิวดำในเวลานั้นแทบไม่ต่างจากสัตว์เลี้ยงของคนขาว มีการแบ่งสีผิวอย่างชัดเจนแบบที่มนุษย์พึงแยกจากสัตว์ป่า

ชาวเอเชีย ผิวดำเหลืองแบบอิน-จัน ที่ไปจากสยามไม่อยู่ในสถานะที่โดนรังเกียจ โดนรังแก เช่นทาสคนดำ

ผู้เขียนต้องขอยกย่อง การวางตัวของบรรพบุรุษสยาม 2 ท่านนี้ที่มีความรอบรู้ มีภูมิปัญญาที่จะเอาตัวรอด วางตัวให้อยู่เหนือระดับจากการเหยียดผิว เหยียดเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ของสังคม在美国ในยุคนี้ได้อย่างสง่างาม

ต้องเน้นย้ำกับท่านผู้อ่านนะครับว่า สังคมในอเมริกายุคนั้น คนผิวขาวด้วยกันเอง เห็นต่างกันสุดลิ่มทิ่มประตูครับ พวกทางเหนือไม่กีดกันคนผิวดำ แต่รัฐทางใต้ที่ครอบครองทาสจำนวนมากใช้ทำการเกษตรไม่ยอมรับในสถานะความเป็นมนุษย์ ต้องการมีทาส (และต่อมาจึงเกิดสงครามกลางเมืองรบกันที่เองเรียกว่า Civil War ระหว่างฝ่ายเหนือกับฝ่ายใต้นาน 4 ปี ตายไปราว 6 แสนคน)

ผู้เขียนเองก็อยากทราบเช่นกันว่าไ้เรื่องการเกลียด กีดกันคนผิวสีมีสาเหตุมาจากอะไร คำตอบที่คนเฒ่าได้แบบนั้นๆ คือ คนผิวขาวแท้ๆ ที่อพยพมาจากยุโรปรวมถึงคนผิวขาวที่มาจาก在美国 ก้าวการสูญเสียสถานะทางสังคมของตนเอง ก้าวการโดนตีเสมอเทียบเท่า เพราะมีการปลูกฝังกันมาว่า ธรรมชาติได้สร้างให้คนขาวเหนือกว่าคนดำในทุกเรื่อง

กระแสความชิงชังจึงพุ่งไปที่คนผิวดำ คนขาวต่อต้านการอพยพเข้ามาใหม่ กีดกันสิทธิ

ทางศาสนาบางกลุ่ม ในบางพื้นที่บางชุมชนถึงขนาดที่ประกาศว่า คนดำอยู่ไม่ได้ ทำให้เกิดคำว่า Negrophobia ที่หมายถึง ความรู้สึกเกลียด-กลัวคนผิวดำ ซึ่งโหดตื้ที่อิน-จัน จากสยามไม่ใช่คนผิวดำ ซึ่งเมื่อเวลาผ่านมาถึงปัจจุบันก็นับว่าคลายตัวไปมาก

อยู่มาราว 4 ปี อิน-จัน วางตัวได้สง่างาม แฝดหนุ่มเคยได้ขอร้องผู้คนที่ทั้งหลาย อย่าเรียกพวกเขาว่า Siamese Boys เนื่องจากทั้งสองมีอายุ 21 ปี และพ้นจากความเป็น boy แล้ว การเรียกว่า boy มีภาพพจน์กับว่าเขายังยังเป็นเด็กที่วิ่งเล่น แล้วมีคนไปซื้อตัวมาส่งเคราะห์เสียดู

โดยขอให้เรียกว่า Gentlemen ที่แปลว่า ท่านสุภาพบุรุษ หรือคุณผู้ชายที่ดูโก้หรูทีเดียว

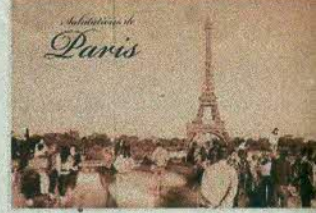
แม้กระทั่ง เมื่อไปรับประทานอาหารในร้าน อิน-จัน จะมีความสุขมากเมื่อได้ยินพนักงานเสิร์ฟเรียกแฝดว่า Gentlemen

เรื่องราวตรงนี้โดยเฉพาะการเป็นคนมีจิตใจเมตตา ช่วยเหลือผู้อื่น มีน้ำใจต่อผู้คนที่ด้อยโอกาสเป็นอาชิต หนังสือพิมพ์在美国 นำไปเป็นประเด็นบอกเล่า ซึ่งได้ผลออกมาเป็นบวกมีภาพพจน์ที่ดี

เมื่อมีคนชอบ ก็ต้องมีคนชัง มีคนหมั่นไส้ เป็นธรรมดาครับ

ความยากลำบากในการใช้ชีวิตประการหนึ่งในอเมริกา คือ ความเป็นส่วนตัว ที่ทำได้ยากมาก ไม่ว่าจะเป็นทำอะไร ที่ไหน อย่างไร จะตกเป็นเป้าสายตาของผู้คนไปซะหมด ไม่เห็นก็ต้องสาธยาย สอดรู้สอดเห็นชีวิตของแฝดให้จงได้ โดยเฉพาะชีวิตส่วนตัวที่ไม่เปิดเผย เรื่องเร้นลับทั้งหลายที่คนทั่วไปทำ

ในยุคสมัยนั้น วิธีการสื่อสารของอเมริกันชนคือการเขียนจดหมายไปถึงหนังสือพิมพ์ บอกเล่าเรื่องราวสารพัด เรื่องดี เรื่องร้าย เรื่องซุบซิบ นินทา ปัญหาหัวใจ เรื่องที่โดดเด่นจะถูกตีพิมพ์

พร้อมด้วยคำตอบหรือคำแนะนำ เรื่องอิน-จัน ก็เป็นข่าวที่ขายได้ในทุกโอกาส มีทั้งด้านดีและด้านร้าย

ความบาดหมางกับกับด้นคอฟฟี่ เหตุให้ต้องเลิกทำธุรกิจร่วมกัน กับด้นต้องไปเดินเรือตามตารางกำหนด คอฟฟี่ต้องออกเรือจากบอสตัน อินเดีย และชวา

ท่ามกลางการใช้ชีวิตแบบนักอเมริกันมาเกือบ 4 ปี ความปลื้มที่สุด คือ ชั่วจากนางนาก แม้เกิดแกแม็กกลอง ที่รอแล้วรอเล่า

และอยู่มาวันหนึ่ง นายเจมส์ เอลหน้าเหมือนผู้จัดการให้แฝดในช่วงที่ไม่อังกฤษ) ได้เขียนจดหมายมาบอกอิน-จัน

นางนากผู้เป็นมารดา อยู่ที่เมืองแม็กกลอง ได้นางนากได้มาเห็นเป็นสามัคคีใหม่ ที่ของอิน-จัน สนยาดี ทุกคนที่บ้านเมืองสให้อิน-จัน กลับมาให้เห็นหน้ากันหน่อ

นายเอลแยกตัวไปจากแฝดก่อนหน้า เดินเรือเช่นกัน ช่วงที่ห่างไปแฝดและนางนากติดต่อกันทางจดหมาย รักษาความ และมันน้ำใจต่อกันเสมอ

(บิดาของแฝดอิน-จัน ชื่อนายที่อายุ

มาแล้ว... แพลตสยาม (14)

ไม่มีสถานะทาสในอเมริกา

FLOGGING A SLAVE FASTENED TO THE GROUND.

— AMSTERDAM —

พร้อมด้วยคำตอบหรือคำแนะนำ เรื่องของแฟดอิน-จัน ก็เป็นข่าวที่ขายได้ในทุกโอกาสในอเมริกา มีทั้งด้านดีและด้านร้าย

ความบาดหมางกับกัปตันคอฟฟิน เป็นเหตุให้ต้องเลิกทำธุรกิจร่วมกัน เนื่องจากกัปตันต้องไปเดินเรือตามตารางกำหนด คราวนี้คอฟฟินต้องออกเรือจากบอสตันไปไกลถึงอินเดีย และชาว

ท่ามกลางการใช้ชีวิตแบบนักสู้ชีวิตในอเมริกามาเกือบ 4 ปี ความปลื้มปิติอย่างที่สุด คือ ชาวจากนางนาก แม่บังเกิดเกล้าที่เมืองแม็กลอง ที่รอแล้วรอเล่า

และอยู่มาวันหนึ่ง นายเจมส์ เฮล (ที่เคยทำหน้าที่เหมือนผู้จัดการให้แฟดในช่วงที่ไปแสดงในอังกฤษ) ได้เขียนจดหมายมาบอกอิน-จัน ว่า

นางนากผู้เป็นมารดา อยู่ที่เมืองแม็กลองสบายดี นางนากได้ขายเข็นเป็นสามัคคนใหม่ ที่ขาย-พี่สาวของอิน-จัน สบายดี ทุกคนที่บ้านเมืองสยามอยากให้อิน-จัน กลับมาให้เห็นหน้ากันหน่อย

นายเฮลแยกตัวไปจากแฟดก่อนหน้านี้ เพื่อไปเดินเรือเช่นกัน ช่วงที่ห่างไปแฟดและนายเฮล ยังคงติดต่อกันทางจดหมาย รักษาความเป็นเพื่อน และมีน้ำใจต่อกันเสมอ

(บิดาของแฟดอิน-จัน ชื่อนายท๊าย เสียชีวิต

เมื่อตอนแฟดอายุ 8 ขวบ จากโรคห่าระบาดครั้งใหญ่ในเมืองสยาม มีคนตายจำนวนมาก)

จดหมายจากนายเฮล ยังบรรยายต่อว่า นายอันเตอร์พ็อคอ้างกฤษฎีาสายสก็อต ประกอบความชอบในแผ่นดินสยาม เป็นที่โปรดปรานจนในหลวง ร.3 พระราชทานบรรดาศักดิ์แต่งตั้งเป็นหลวงอาวูวี่เศษ มีหน้ามีตาโก้หุร มีแผ่นดินในบางกอกไปแล้ว

ท่านผู้อ่านที่เคารพ คงเห็นความเชื่อมโยงในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่แฟดอิน-จัน เข้าไปเป็นตัวละครที่สำคัญในตำนานแห่งประวัติศาสตร์ของสยามกับอเมริกาตรงนี้

ความคิดความชอบของนายอันเตอร์ คือเขาเป็นพ่อค้าที่นำอาวุธปืนคาบศิลาที่เรียกว่า ปืนมัสเกต พร้อมกระสุนดินดำ เข้ามาขายและมอบให้รัฐบาลสยามจำนวนหนึ่ง นายอันเตอร์ มีความคุ้นเคยกับราชสำนักสยาม ขุนนางสยามและเพื่อนฝูงเรียกชื่อแบบสะกดปากว่า นายหันแต

สยามได้ใช้งานปืนมัสเกต (Musket) ที่ทันสมัย ทำศึกทางด้านตะวันออกเฉียงเหนือ และทำศึกด้านตะวันออกอย่างได้ผล นอกจากนั้น นายหันแตพ็อคค้าคนเก่งยังได้รับพระบรมราชานุญาตให้ตั้งห้างสรรพสินค้าจากต่างประเทศแห่งแรกในสยามตรงบริเวณหน้าวัดประยุรวงศาวาส (เชิงสะพานพุทธ ฝั่งธนบุรี) อีกต่างหาก ซึ่งต่อมาเกิดน้ำท่วมเมืองสยามครั้งใหญ่ ทำเอานายหันแตขาดทุนแทบหมดตัว

อิน-จัน คิดหนัก เพราะแม่ร้องขอให้กลับไปเยี่ยมบ้านที่แม็กลอง เมืองสยามแต่ทั้งสองก็ยังตัดสินใจอะไรไม่ได้

ชีวิตต้องเดินหน้าต่อไป หลังจากตระเวนแสดงตัวในอเมริกาแล้ว 19 รัฐ ในขณะนั้นอเมริกามีเพียง 24 รัฐ (ปัจจุบันมี 50 รัฐ)

นายแฮริส จุดประกายความคิดขึ้นมาอีก คราวนี้คิดที่จะพาแฟดไปแสดงตัวที่ปารีสและตระเวนไปในอีกหลายประเทศในยุโรป ที่ผ่าน

มาทางการฝรั่งเศสเคยปฏิเสธไม่ให้อิน-จันเข้าประเทศมาแล้ว เพราะมีข้อมูลว่าแฟดคู่นี้เปรียบเหมือนอสุรกาย จะทำให้สตรีฝรั่งเศสที่กำลังมีครรภ์เกิดปัญหาต่อเด็กในท้อง

ในที่สุดการเดินทางเข้าปารีส ก็ได้รับการอนุมัติ นายแฮริส พาแฟดลงเรือชื่อ Resolution เดินทาง 5 สัปดาห์จากนิวยอร์กไปขึ้นฝั่งที่เมืองโดเวอร์ (Dover) การโฆษณาชวนเชื่อประหลาดจากสยามกระหึ่มอีกครั้งในปารีส

เมื่อเข้าไปเหยียบแผ่นดินฝรั่งเศสเมืองน้ำหอมท่อนเนื้อทรงระบอกว่า 6 นิ้วที่เชื่อมตรงหน้าอกของหนุ่มสยาม ยังคงเป็นจุดรวมความสนใจของชาวปารีสเช่นเคย ชาวปารีสสนใจการแสดงพอสมควร แต่เมื่อแสดงตัวไปนานราว 3 เดือน กลับพบว่าค่าใช้จ่ายทุกอย่างสูงลิ่ว ธุรกิจขาดทุน เพราะปารีสเป็นเมืองที่มีค่าครองชีพสูงเมืองหนึ่งของโลก

แฟดคู่นี้ ต้องย้ายวิวกากินใหม่อีกและที่หมายต่อไปคือ เดินทางต่อเข้าไปยังกรุงบรัสเซลส์ ประเทศเบลเยียม แสดงตัวที่นั่นนาน 30 วัน เดินทางต่อไปเมืองแอนทเวอร์ป (Antwerp) นาน 2 สัปดาห์ ทุกอย่างราบรื่น คณะละครเร่เดินทางต่อไปอีก จัดการแสดงที่เมืองรอตเตอร์ดัม (Rotterdam) ยาวต่อไปถึงกรุงเฮก (Hague) นานอีก 2 สัปดาห์ ลากต่อไปที่เมืองอัมสเตอร์ดัม (Amsterdam) ประเทศเนเธอร์แลนด์ นาน 1 เดือน

ที่เนเธอร์แลนด์ แฟดสยามได้รับเกียรติสูงสุดคือการได้เข้าเฝ้าฯที่วัง วิลเลียม ถึงในพระบรมมหาราชวัง

ตำนานที่ตระเวนยุโรปช่วงนี้ ค่อนข้างรางเลือน แต่ชัดเจนว่า แฟดทั้งสองจากสยามจากเมืองแม็กลอง ชอบกินหอยนางรมเป็นชีวิตจิตใจ แต่คงไม่มีใบกระป๋องให้เคี้ยวด้วยแน่นอน

เรือชื่อ ฟรานซิส นำคณะของแฟดกลับจากยุโรปไปถึงอเมริกา ใน 7 สิงหาคม พ.ศ.2379

นี่คือตำนานการเดินทางท่องเที่ยวอันเหลือเชื่อของเด็กแฟดตัวติดกัน (Conjoined Twins) จากเมืองแม็กลอง ประเทศสยาม ที่เกิดมาใหม่ๆ มีคนซึ่งยัง แอบนิทานว่าเป็นกาลกิณีกับบ้านเมือง

ในที่สุด คนสู้ชีวิตตัวติดกันจากสยามคู่นี้ได้พิสูจน์แล้วว่า ในชีวิตจริงทั้งคู่ได้ท่องเที่ยวไปในโลกใบนี้แบบมนุษย์ผู้ยิ่งใหญ่เกินคำบรรยาย

โชคชะตาฟ้าลิขิตให้แฟดอิน-จัน จำต้องพบรัก มีเมียอเมริกันซะแล้ว แล้วมันจะไปกันต่ออย่างไร? แล้วแบบสบายใจสุด มันอยู่ตรงไหน ? มีคำถามร้อยแปด

โปรดติดตามตอนต่อไปครับ

เรียบเรียงโดย

พลเอก นิพัทธ์ ทองเล็ก